

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет (Україна)

Вища школа економіко-гуманітарна (Республіка Польща)

Академія техніко-гуманітарна (Республіка Польща)

IBM Canada, м. Торонто (Канада)

Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку

Національної академії наук України", м. Київ (Україна)

Парламент Ізраїлю, м. Єрусалим (Держава Ізраїль)

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут» (Україна)

Одеський національний політехнічний університет (Україна)

Технічний університет –Варна (Республіка Болгарія)

Університет “Проф. д-р Асен Златаров”, м. Бургас (Республіка Болгарія)

Університет Торонто (Канада)

УО «Вітебський державний технологічний університет» (Республіка Білорусь)

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
імені проф. Балацького О. Ф.
(Суми, 11–12 травня 2016 р.)

У двох томах

Том 1

Суми
Сумський державний університет
2016

роботи, пов'язаний із захистом навколишнього середовища. На цей напрямок діяльності щорічно підприємством витрачається більше 2,5 млн. грн. [2].

Інвестиційна державна підтримка та науково-практичне обґрунтоване визначення пріоритетних напрямків вирішення екологічних проблем на комбінаті дозволяють впроваджувати інноваційні технології щодо зниження шкідливого впливу виробництва на навколишнє природне середовище, а саме застосування технології безвідходної переробки уранової сировини, відвалів уранових руд на шахтах з одночасною рекультивацією територій. Однак слід відзначити і певні бюрократичні обмеження у залученні бюджетних коштів. Так в умовах сьогодення пріоритетним напрямком визначено ремонт очисних споруд шахтних вод Інгульської шахти ДП «СхідГЗК». Аби залучити кошти на ці цілі необхідно вносити зміни до певних постанов КМУ, які регулюють бюджетне фінансування модернізації підприємств в екологічному напрямку. Є певна колізія в тому, що фінансування за державними екологічними програмами можливе для робіт, пов'язаних із стічними водами, у даному випадку йдеться про шахтні води. Але те, що питання реконструкції очисних споруд на урановій шахті лежить в екологічній площині, сумнівів не викликає [3].

Отже зниження екодеструктивного впливу радіаційно-небезпечної технології повинно ґрунтуватися на державній політиці щодо забезпечення техногенно-природної безпеки та потребує наполегливої роботи як структурних підрозділів комбінату, так і центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів, місцевих державних адміністрацій та виконавчих органів у напрямку вдосконалення правових та організаційних механізмів управління інвестиційними процесами, впровадженням необхідних попереджувальних заходів та адекватної системи реагування.

1. Екологічний паспорт Дніпропетровської області (2014 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://www.menr.gov.ua/docs/protection1/dnipropetrovska/Dnipropetrovska_ekopasport_2014.pdf.

2. Офіційний сайт ДП «СхідГЗК» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vostgok.com.ua/>

3. Обласна влада визначається із найбільш проблемними екологічними об'єктами, що потребують державного фінансування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kr-admin.gov.ua/start.php?q=News1/Ua/2014/12021401.html/>

ЕКОЛОГІЧНА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ЯК УМОВА СТАЛОГО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

доцент **Чечель А. О.**

Донецький державний університет управління (Україна)

Формування екологічної конкурентоспроможності регіону обумовлено дією факторів, що роблять як позитивний, так і негативний вплив на цей процес. Прийнято вважати, що конкурентоспроможність території

обумовлена в першу чергу її географічним положенням і наявністю ресурсів. Інші ж регіональні переваги в тій чи іншій мірі є похідними від конкурентоспроможності державного (у тому числі муніципального) управління, а також від конкурентоспроможності бізнесу (в тому числі працюючих в регіоні підприємств і їх продукції) [1]. Але взагалі, дослідження наукових поглядів щодо визначення категорії «конкурентоспроможності регіону» дозволяє констатувати відсутність ясної єдиної позиції тлумачення «регіональної екологічної конкурентоспроможності». Не применшуючи значення різних підходів до трактування вищезазначених категорій, в цілях дослідження більш прийнятним, на наш погляд, є розуміння конкурентоспроможності регіону як здатності створювати умови для сталого розвитку, що передбачає: здатність регіону створювати ефективні механізми трансформації порівняльних переваг в конкурентні, і забезпечувати їх розвиток і вдосконалення; здатність до підвищення рівня життя або стійка динаміка зростання реального еколого-економічного добробуту жителів регіону; здатність до створення повноцінного середовища життєдіяльності [2].

Нажаль, екологічну складову досі не включено й до Звітів про конкурентоспроможність регіонів України, що щорічно визначається Фондом ефективного управління [3]. Але уявлення про конкурентоспроможність регіону доцільно розглядати через такі характеристики, як здатність до підвищення рівня життя населення регіону, тобто як соціально-економічну категорію, яка характеризує рівень і ступінь задоволення матеріальних, духовних і соціальних потреб населення країни і здатність до створення повноцінного середовища життєдіяльності. Це узгоджується з ідеологією сталого розвитку, яка передбачає оптимальне поєднання інтересів населення, бізнесу і привабливий стан навколишнього середовища. Суть цього підходу в триєдності: соціальні, економічні та екологічні проблеми є взаємозалежними.

У зв'язку з цим фактори конкурентоспроможності регіону повинні бути згруповані в трьох напрямках: економічному, соціальному, екологічному. При цьому економічна конкурентоздатність регіону визначається, перш за все, ступенем економічного розвитку регіону, ступенем ефективності використання наявних ресурсів інноваційною активністю; соціальною конкурентоздатністю, що визначається ступенем розвиненості людського потенціалу, тобто рівнем життя населення регіону та його забезпеченістю соціальними послугами; екологічна конкурентоспроможність припускатиме можливості регіону для створення сприятливого середовища проживання [4]. Отже, доцільно визначити основні етапи аналізу конкурентоспроможності регіону:

- 1) формування системи різнопланових показників, всебічно відображають конкурентні переваги регіону, що об'єднуються в загальний підсумковий індекс конкурентоспроможності шляхом ранжирування, експертних оцінок;
- 2) визначення ключових показників конкурентоспроможності (якості і

ціни продукції, інвестиційної привабливості та рівня життя населення) і розрахунок комплексного індексу на основі логічного їх об'єднання за характером впливу на конкурентоспроможність;

3) визначення характерних позицій регіонів залежно від їх положення в матрицях оцінки за характерними для конкурентоспроможності показниками.

Таким чином, сьогодні в Україні існує реальна можливість змінити негативні тенденції та почати радикальне поглиблення ринкових реформ, враховуючи екологічний чинник. Політика цілеспрямованого сприяння розвитку ефективних вітчизняних виробництв; становлення національного екокапіталу; активну підтримку створення в країні сучасної конкурентноздатної екологічно безпечної економіки має відобразитися, насамперед, на структурі капіталовкладень, оскільки рішення екологічних проблем потребує значних фінансових витрат.

1. Сепик Д. Индикаторы конкурентоспособности регионов: европейский подход // Регион: экономика и социология. 2005. № 2. С. 197–205.

2. Золотухина А.В. Проблемы инновационного и устойчивого развития регионов. – М.: Крассанд, 2010. – 240 с.

3. Звіт про конкурентоспроможність регіонів України – Електроний ресурсрежим доступу: http://www.feg.org.ua/docs/FEG_report_2013_body_ukr_web.pdf

4. Аверихина Т. В. Экологические факторы конкурентоспособности товаров и товаропроизводителей / Т.В.Аверихина/ Економічні інновації. – Випуск 37: Організаційне управлінські інновації у природокористуванні та ресурсозбереженню – Одеса: Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2009 – С. 5-12.

РОЗПОДІЛ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ПРИРОДООХОРОННИХ ЗАХОДІВ

доцент **Шаповал В. А.**

Державний ВНЗ «Національний гірничий університет» (Україна)

доцент **Єремєєва І. А.**

Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля (Україна)

Сталий розвиток суспільства щільно пов'язаний з інвестиціями в основний капітал, які утворюють підґрунтя науково-технічного та економічного прогресу. Відповідальне ставлення населення до довкілля передбачає формулювання та вирішення завдань природоохоронного характеру, які можуть суттєво розрізнятися, наприклад, за ознаками території, рівня управління, ініціативної групи тощо. Отже, частина капітальних інвестицій здійснюється з метою охорони навколишнього природного середовища. Особливості розподілу відповідальності за екологічні наслідки економічної діяльності та здійснення природоохоронних заходів можуть бути визначені з динаміки/структури капітальних інвестицій на охорону навколишнього природного середовища.